

פתרון הבחינה באזרחות – שתי יחידות לימוד

קיץ תשע"ו, 2016, שאלון: 34114
מוגש ע"י צוות המורים של "יואל גבע"

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון

הנבחנים נדרשו לענות על אחת מבין השאלות 1-2.

שאלה מספר 1

סעיף א'

ציין: התפקיד של הממשלה שבא לידי ביטוי בהחלטה לסגור את שדה התעופה "שדה דב" הוא: **קביעת מדיניות וביצועה.**

הצג: קביעת מדיניות וביצועה - קבלת החלטות והתוויות קווי פעולה בתחומים שונים, הנמצאים באחריות משרדי הממשלה. הממשלה מחליטה על מדיניות חברתית-כלכלית, מדיניות צבאית, דיפלומטיה ועוד.

ביסוס מהקטע: "בעת האחרונה התקבלה בממשלה החלטה... חלק מתכנית ממשלתית לבנות בעתיד שכונת מגורים גדולה...".

הסבר: ממשלת ישראל קיבלה החלטה לסגור את שדה דב כדי לבנות שכונת מגורים במקום. החלטה זו של הממשלה מהווה מעשה של קביעת מדיניות וביצועה, שכן מדובר בהתוויית קווי פעולה בתחום הבינוי, על מנת לפתור את בעיות הדיור במדינת ישראל. הממשלה החליטה על מדיניות ותוציא אותה לפועל.

MY.GEVA

לפרטים
לחצו כאן!

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שייכנו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

סעיף ב'

ציין: סוג מנגנון הפיקוח והביקורת שהפעילו המתנגדים לסגירת שדה התעופה הוא: **מנגנון פיקוח וביקורת לא מוסדי**.

הצג: מנגנון פיקוח וביקורת לא מוסדי הוא מנגנון שמטרתו להגביל את השלטון. הביקורת נעשית על ידי גופים, אזרחים או קבוצות, המפקחים באופן וולונטארי, ושלא על פי חוק, על השלטון. הביקורת מעוררת דיון ציבורי, המפעיל לחץ על השלטון.

ביסוס מהקטע: "החלטה זו עוררה את כעסם ואת התנגדותם של אזרחים רבים... נשאו שלטי מחאה... פנו לכלי התקשורת וביקשו לפרסם את התכנית..."

הסבר: אזרחים רבים החליטו לצאת ולמחות כנגד החלטת הממשלה. מדובר במנגנון פיקוח וביקורת לא מוסדי, שכן האזרחים ביקשו להגביל את השלטון באופן וולונטארי, ותפקידם אינו מוגדר בחוק. בנוסף, הם ביקשו לפרסם את התכנית על מנת לעורר דיון ציבורי, שיפעיל לחץ על השלטון לעצור את תכנית הבניה.

שאלה מספר 2

סעיף א'

ציין: העיקרון הדמוקרטי שבא לידי ביטוי בהנחיה של משרד התחבורה בברזיל הוא: **עקרון שלטון החוק**.

הצג: עקרון דמוקרטי לפיו כולם כפופים לחוק וחייבים לציית לו.

ביסוס מהקטע: "משרד התחבורה בברזיל קבע הנחיות חדשות לנהגי מוניות... בהנחיה נקבע שנהג מונית שיעבור על האיסור יועמד לדין וישלם קנס."

הסבר: משרד התחבורה בברזיל קבע הנחיות חדשות, המגבילות את יכולת השיח של נהגי מוניות. נהג שיעבור על ההנחיות יועמד לדין וישלם קנס. בכך בא לידי ביטוי עקרון שלטון החוק, לפיו כולם כפופים לחוק וחייבים לציית לו – מדובר בהנחיה המחייבת את כל הנהגים והם חייבים לציית לה. נהג שלא יציית יקבל את העונש הקבוע בחוק.

סעיף ב'

ציין: הזכות שנהגי המוניות התבססו עליה בהתנגדותם להנחיה היא: **הזכות לחופש ביטוי**.

הצג: הזכות לחופש ביטוי היא זכותו של אדם לבטא את עצמו – את דעותיו, אמונותיו, רגשותיו והעדפותיו בפומבי ובכל דרך שיבחר – בדיבור, בכתב, באמצעים אמנותיים ועוד.

ביסוס מהקטע: "... וחשוב להם לדון בו ולהציג את עמדתם בתחום זה."

הסבר: נהגי המוניות התנגדו להנחיית משרד התחבורה. לטענתם, מדובר בתחום עניין מרכזי והם רוצים לדון בו ולהציג את עמדתם. באומרם זאת, מבקשים הנהגים לממש את זכותם לחופש ביטוי, שכן הם רוצים לבטא את עמדתם בנושא הכדורגל, באופן פומבי עם נוסעי המונית, ובדרך של שיח עם הנוסעים.

פרק שני

בפרק זה הנבחנים נדרשו לענות על ארבע שאלות:

שלוש מהשאלות 3-7

ואחת מהשאלות 8-12

שאלה מספר 3

בהכרזת העצמאות ישנם ביטויים שמבטאים את האופי היהודי של המדינה. שני ביטויים לדוגמה:

- בשם המדינה - "אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בא"י..."
- בפתיחת שיעריה לכל יהודי - "תהא פתוחה לעלייה יהודית וקיבוץ גלויות..."

שאלה מספר 4

השסע הלאומי הוא המתח הקיים בין הרוב היהודי ובין המיעוט הערבי בתוך מדינת ישראל. השסע מפריד בין יהודים ובין ערבים באופן מוחלט, והוא בעל מאפיינים של אלימות והתנגשות בין הצדדים.

ישנן מספר דרכים להפחתת **השסע הלאומי**:

1. **שיטת הבחירות היחסית:** המעודדת ריבוי מפלגות ומאפשרת ייצוג בפרלמנט לכל גווי החברה. שיטת הבחירות היחסית מאפשרת שותפות בשלטון לכל הקבוצות בחברה ובכך מפחיתה את המתח בין השסעים השונים.
2. **מדיניות של העדפה מתקנת:** במקומות בהם לאוכלוסייה הערבית יש תת ייצוג (למשל: שיעורם באוכלוסייה הוא 20% אולם במשרות ציבורית הרבה פחות מכך), המדינה נוקטת במדיניות של העדפה מתקנת עד לצמצום הפער. ייצוג שוויוני יתרום לביטול הסטריאוטיפים כלפי האוכלוסייה הערבית וייצור אצל האוכלוסייה הערבית תחושה של אזרחים שווים.

MY.GEVA

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שיכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

לפרטים
לחצו כאן!

שאלה מספר 5

התפיסה של הדמוקרטיה הרפובליקנית רואה את הפרט הן כיחיד והן כחלק מקהילה לאומית או אזרחית. על פי גישה זו, תפקיד המדינה אינו מתמצה בחופש הפרט, והמדינה נועדה גם כדי לאפשר את טובת הכלל ומימוש ערכי הקהילה המשותפים הנקבעים בתהליך הדמוקרטי. לצד הדאגה לכלל, בדמוקרטיה רפובליקנית נשמרות זכויות הפרט של כל האזרחים, גם אלו שאינם שייכים לקבוצת הרוב הלאומית.

שאלה מספר 6

הרשות השופטת עצמאית בהחלטותיה השיפוטיות וזאת במטרה להבטיח מימוש הזכות להליך הוגן, עקרון שלטון החוק ושמירה על אמון הציבור במערכת המשפט. **אי תלותה של הרשות השופטת** מעוגנת "בחוק יסוד: השפיטה". ישנן מספר דרכים להבטיח את **אי תלותה של הרשות השופטת**:

- שכר גבוה יחסית – על פי החוק חל איסור על השופטים לעבוד בעבודה נוספת, לרבות כל תפקיד ציבורי בעל גוון פוליטי. גובה השכר לא נקבע ע"י הממשלה, אלא ע"י ועדת הכספים של הכנסת.
- כהונה עד גיל פרישה (70) - ללא אפשרות פיטורים, אלא במקרים חריגים (מחלה או מעילה בתפקיד, למשל). הבטחת גיל הפרישה יכול למנוע לחצים על השופטים מגורם אשר לא יהיה מרוצה מפסיקתם.

שאלה מספר 7

עקרון הדמוקרטיה המתגוננת - עקרון לפיו יש להגן על המשטר הדמוקרטי, עקרונותיו ואופי המדינה. ההגנה על המשטר הדמוקרטי, היא מפני אדם או קבוצה שפועלים בזירה הציבורית תוך ניצול הכלים הדמוקרטיים על מנת לפגוע במשטר הדמוקרטי, או באופי המדינה. במקרים בהם האיום ממשי, המדינה מתגוננת על ידי:

- שלילת הזכות להיבחר, להתארגן ולפעול מבחינה פוליטית,
- הגבלת חופש הביטוי וכי'.

שאלה מספר 8

גורם אחד לשסע הדתי-חילוני הוא צביונה של השבת ברשות הרבים. הדתיים רואים בשבת יום קדוש ומבקשים שלא יהיה כל חילול שבת, כפי שההלכה מחייבת. החילוניים, לעומתם, רואים ביום השבת יום מנוחה, המוקדש לבילוי ופנאי, ומבקשים לכן שמקומות בידור, תרבות ואפילו מרכזי קניות, יהיו פתוחים בשבת. הוויכוח העיקרי הוא על צביון השבת בפרהסיה (בחיים הציבוריים) – תחבורה ציבורית בשבת, פתיחת בתי עסק ובידור.

הסדר הסטטוס קוו – על מנת שהציבור החילוני והדתי יוכלו לחיות יחד **למרות חילוקי הדעות**, נחתם בשנת 1947, ערב הקמת המדינה, הסדר פשרה בין מפלגות הפועלים והמפלגות הדתיות החרדיות הידוע בשם "הסדר הסטטוס קוו". ההסדר נועד להכרעה במחלוקות בסוגיות דת ומדינה והוא עוסק בהסדרת ארבע סוגיות מרכזיות של דת ומדינה:

1. הגדרת השבת כיום המנוחה במדינת ישראל (ליהודים).
2. קיומו של מטבח כשר במוסדות ממלכתיים.
3. נישואין וגירושין של יהודים יתנהלו בהתאם להלכה.
4. מתן אוטונומיה לזרם החינוך הדתי.

רובו של ההסדר נתקבע בחקיקה, ואופן שימורו ויישומיו הראויים, נתונים לאורך כל השנים בוויכוח ציבורי.

הסדר הסטטוס קוו מאפשר קיום חיים משותפים למרות השסע, בכך שהוא מנסה לאפשר חיים יחד על ידי פשרה והתחשבות בצד השני. הן הצד הדתי והן הצד החילוני מסכימים לחיות יחד על פי כללים ידועים, שיאפשרו לכל צד לחיות את חייו על פי אמונתו. לדוגמה, השבת הוגדרה בהסדר הסטטוס קוו כיום המנוחה, ובכך מסכימים שני הצדדים על אופייה הראוי של השבת, כאשר כל צד עושה ויתור מצידו בעניין.

שאלה מספר 9

תפקיד התקשורת כמתווכת בין השלטון לאזרחים - התקשורת מאפשרת לשלטון להציג את מדיניותו ולשכנע את הציבור בנכונותה של מדיניות זו. הפוליטיקאים עושים שימוש בתקשורת הן כמקור מידע חיוני (לנעשה הן בארץ והן בעולם), והן ככלי עזר להעברת מסריהם ולחשיפה ציבורית. באמצעות מעקב אחר דיווחי התקשורת, הם למדים מה הציבור חושב, וכן לומדים על מהלכיהם של יריביהם.

מן העבר השני, התקשורת מעניקה במה לאזרחים, לקבוצות אינטרס ולגורמים באופוזיציה, לבטא ביקורת על השלטון, להציג חלופות למדיניות השלטון ולנסות להשיג תמיכה במדיניות זו.

עקרון שלטון העם - עקרון דמוקרטי לפיו המדינה קמה על ידי העם מתוך הסכמה הדדית (רעיון האמנה החברתית) ולמענו, ולכן העם הוא השליט ומקור כל הסמכות במדינה. העם כולל את כל אזרחי המדינה – הרוב והמיעוט. העם הוא השליט, אולם בשל אילוצים שונים, המדינה מנוהלת בפועל על ידי נציגים של העם, הנבחרים בבחירות ומכהנים לזמן קצוב המוגדר בחוק. תפקיד התקשורת כמתווכת בין השלטון לאזרחים תורם לחיזוק שלטון העם במספר דרכים. ראשית, באמצעות התקשורת השלטון מדווח לאזרחים על פעולותיו ונותן למעשה דין וחשבון לעם אשר בחר בו. שנית, האזרחים נעזרים בתקשורת כדי להעביר מסר לשלטון ולבטא את רצונם על מנת שהוא יבצע אותו. בכך באה לידי ביטוי העובדה שהעם הוא השליט, ושולט למעשה באמצעות נציגיו.

MY.GEVA

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שיכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

לפרטים
לחצו כאן!

שאלה מספר 10

ממשלה קואליציונית רחבה - שיטת הממשל הפרלמנטארית קובעת שהממשלה צריכה לזכות בתמיכת רוב חברי הכנסת על מנת להתקיים. כל עוד לא זכתה אף מפלגה ברוב מוחלט (61 חברי כנסת לפחות), הרי שיש להקים ממשלה קואליציונית - ממשלה המורכבת מצירוף של כמה מפלגות כדי לזכות בתמיכת רוב חברי הכנסת. קואליציה רחבה היא קואליציה שמספר חברי הפרלמנט החברים בה, גדול משמעותית מהמינימום הנדרש לקבלת אמון הפרלמנט (הרבה יותר ממחצית חברי הפרלמנט).

עקרון ההסכמיות - עקרון דמוקרטי לפיו דרושה הסכמה רחבה בין קבוצות בחברה על כללי משחק בסיסיים או על אופיין הבסיסי של החברה והמדינה. ההסכמה מחזקת את היציבות ומאפשרת קיום בצוותא, על אף חילוקי דעות בתחומים אחרים. ישנו מתח בין ערך הפלורליזם, המעודד ריבוי דעות לערך ההסכמיות המחזק את הערכים המשותפים.

עקרון ההסכמיות בא לידי ביטוי בממשלה קואליציונית רחבה, בכך שהסיעות השונות המרכיבות את הקואליציה חייבות להסכים על כללי יסוד (הנחתמים בהסכמים קואליציוניים), שיאפשרו את קיום הקואליציה. מדובר בהסכמה על עקרונות יסוד הקשורים לניהול המדינה, הסכמה אשר תחזק את יציבות הקואליציה ותאפשר שיתוף פעולה למרות חילוקי הדעות. הסיעות השונות חייבות, כמובן, להתגמש מעט בכל הקשור למצע שלהן ובכך עלול להיפגע הפלורליזם.

שאלה מספר 11

דרך בחירת ראש הרשות המקומית - ראש הרשות המקומית נבחר בבחירות, כלליות, ישירות, מחזוריות, שוויוניות, חשאיות (בדיוק כמו בכנסת) וכן - **אישיות ורוביות**. ייבחר המועמד שקיבל לפחות 40% מהקולות הכשרים. במידה ומי מהמועמדים לא זכה לפחות ב 40% מהקולות, יתקיים סיבוב נוסף כעבור 14 יום. בבחירות החוזרות ייבחר המועמד שקיבל את מספר הקולות הגדול ביותר.

עקרון שלטון העם - עקרון דמוקרטי לפיו המדינה קמה על ידי העם מתוך הסכמה הדדית (רעיון האמנה החברתית) ולמענו, ולכן העם הוא השליט ומקור כל הסמכות במדינה. העם כולל את כל אזרחי המדינה - הרוב והמיעוט. העם הוא השליט, אולם בשל אילוצים שונים המדינה מנוהלת בפועל על ידי נציגים של העם, הנבחרים בבחירות ומכהנים לזמן קצוב המוגדר בחוק. עקרון שלטון העם בא לידי ביטוי בדרך בחירה זו, שכן האזרחים בוחרים ישירות את המועמד אותו הם רוצים. המועמד נבחר לזמן קצוב ואמור לבטא את רצונו של הציבור שבחר בו.

שאלה מספר 12

נציב תלונות הציבור - אחד מתפקידיו של מבקר המדינה. בתפקידו זה מטפל המבקר בתלונות של אזרחים, הסבורים שאחת מרשויות השלטון אותה מוסמך מבקר המדינה לבקר, פגעה בהם ישירות.

לפרטים
לחצו כאן!

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שיכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

הפגיעה באזרח נובעת מנוקשות יתרה, אי - צדק בולט, חריגה מסמכות או אי – תקינות.

תרבות פוליטית דמוקרטית - התרבות הפוליטית היא מכלול של ערכים, אמונות וצורות התנהגות, המבטאים הזדהות עם עקרונות הדמוקרטיה. בין הערכים המרכזיים בתרבות הפוליטית מצויים: קבלת הכרעת הרוב, הכרה בשלטון החוק והפנמת ערכים כמו פלורליזם, סובלנות, הסכמיות. תרבות פוליטית דמוקרטית והחינוך אליה, מחזקים את היציבות של המדינה הדמוקרטית. בכל מדינה דמוקרטית קיימת רמה שונה של תרבות פוליטית דמוקרטית.

קיומו של נציב תלונות הציבור מחזק תרבות פוליטית דמוקרטית, בכך שהוא מחזק את ההכרה בשלטון החוק. נציב תלונות הציבור מוודא שהשלטון פועל על פי החוק אליו הוא כפוף, ומציית לו. חיזוק ההכרה בחשיבות של שלטון החוק מחזק את יציבות המדינה ואת אמון האזרחים בשלטון.

פרק שלישי

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מבין השאלות 13-15

שאלה מספר 13

הצג: שלב הקריאה הטרומית הוא השלב בו הצעת חוק פרטית של חבר כנסת, שעברה את אישור נשיאות הכנסת, עולה להצבעה במליאה.

אם ההצעה זוכה לרוב, היא עוברת לטיפול ועדת הכנסת הרלוונטית, הדנה בפרטי הצעת החוק ומעצבת את הנוסח שיעלה בקריאה הבאה, או ממליצה לדחותה. (הצעות חוק ממשלתיות פטורות מקריאה טרומית).

ביסוס מהקטע: "הצעת חוק שמציע אזרח... תהיה חייבת לקבל קודם כל את אישור יושב ראש הכנסת, ולאחר מכן לקבל את אישור חברי הכנסת... אם ההצעה תזכה ברוב קולות... היא תעבור לטיפול של ועדת הכנסת שתדון בה ותקבע את המשך דרכה".

הסבר: על פי הצעת החוק "חבר הכנסת ה - 121", הצעת חוק שיגיש אזרח תעבור הליך הדומה להליך שעוברת הצעת חוק פרטית בשלב הקריאה הטרומית – אישור יו"ר הכנסת, הצבעה טרומית במליאה ודיון בוועדת הכנסת.

שאלה מספר 14

הצג: עקרון פלורליזם משמעותו הכרה בערכם של ריבוי ומגוון הדעות והעמדות של אנשים או קבוצות.

עקרון הפלורליזם מעודד ותומך בקיומם של דעות אלו ובאפשרות ביטוי של העמדות השונות.

ביסוס מהקטע: "120 הנבחרים לכנסת משקפים ומייצגים את הדעות ואת הרעיונות הקיימים בחברה בישראל, והם פועלים למען יישומם... אני חושב שראוי לשתף את המגזרים השונים בציבור..."

הסבר: לדעת כותב המאמר, חברי הכנסת משקפים את ריבוי הדעות ואת ריבוי העמדות שבחברה בישראל. כותב המאמר מבטא בכך השקפה פלורליסטית, הרואה בריבוי ובשונות דבר ראוי ונכון. חברי הכנסת פועלים למען יישומם של הדעות והעמדות השונות שבחברה הישראלית.

שאלה מספר 15

הצג: עקרון הפרדת הרשויות קובע כי יש לפצל את הכוח השלטוני לשלוש רשויות: מחוקקת, מבצעת ושופטת. יש לייצר פיצול זה במטרה להגביל את השלטון (כלומר - למנוע את ריכוז הכוח בידי גורם שלטוני אחד, לקדם הגנה על זכויות האדם וכו').

לכל רשות סמכויות ייחודיות בתחומה אך לא מוחלטות, ובפועל מתרחש עירוב סמכויות, וכן מתקיימים בין הרשויות יחסי איזון, ריסון, פיקוח ובקרה (איזונים ובלמים).

ביסוס מהקטע: "יזומת החקיקה בישראל נתונה לא רק לחברי הכנסת, אלא גם לממשלה בהיותה קובעת תקנות. חשוב שהכנסת לא תעסוק רק בחקיקה אלא תפעל יותר בתפקידה כמבקרת הרשויות האחרות. כך תגביל הכנסת את כוח הרשות המבצעת ותגן על זכויות וחירויות הפרט במדינה".

הסבר: על פי עקרון הפרדת הרשויות, בין הרשויות השונות מתקיימים יחסי ריסון פיקוח ובקרה. כותב הקטע מציין כי לדעתו, חשוב שהכנסת תבקר ותפקח על הרשויות האחרות. לדעתו, זו דרכה של הכנסת להגביל את הממשלה. הוא אף חוזר ומדגיש את חשיבות הפיקוח על הממשלה, אפילו על חשבון תפקידה של הכנסת כמחוקקת.

בקטע בא לידי ביטוי גם עירוב הסמכויות של הרשויות השונות, משום שלדברי הכותב הכנסת אינה הרשות היחידה העוסקת בחקיקה, והממשלה גם היא עוסקת בחקיקה על ידי התקנת תקנות.

פרק רביעי

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מבין השאלות 16-20.

שאלה מספר 16

ציין: החוק שבני המשפחה התבססו עליו בבקשתם לעלות לארץ הוא: **חוק השבות**.

הצג: חוק השבות משנת 1950, קובע שכל יהודי זכאי לעלות לארץ. החוק מאפשר גם לבני/בנות זוגם של יהודים, ילדיהם של יהודים ובני/בנות זוגם, ונכדיהם של יהודים ובני/בנות זוגם לעלות לארץ (אם כי הם לא נרשמים כיהודים). חוק זה נובע מתפיסת היסוד של מדינת ישראל כמדינת הלאום של כל יהודי העולם ולכן מקובל לראות בו חוק מבחין ולא חוק מפלה.

במדינות רבות בעולם קיימת מדיניות הגירה המבוססת על עקרון שבות של בני הלאום.

ביסוס מהקטע: "בבקשתם לעלות לארץ הם טענו שהסבא שלהם היה יהודי... משרד הפנים קיבל את בקשתם ואפשר למשפחה לעלות לארץ".

הסבר: משרד הפנים אישר לבני המשפחה לעלות לארץ, משום שסבא שלהם היה יהודי. מכוח חוק השבות, נכדיהם של יהודים ובני זוגם זכאים לעלות לארץ.

שאלה מספר 17

ציין: הזכות שבה פגע בעל המסעדה, לטענת האישה, היא: **הזכות לכבוד**.

הצג: הזכות לכבוד קובעת שלאדם הזכות לא להיות חשוף או נתון ליחס משפיל או מזלזל או מבזה או ליחס פוגעני וכו'.

הזכות מבטיחה לאדם את האפשרות להיות ללא חשיפה, התערבות, חדירה לחייו, לגופו ולחפציו (הזכות לפרטיות). בנוסף, היא קובעת את הזכות שלא יפרסמו אודותיו ועל דעותיו מידע שיקרי שלילי (הזכות לשם טוב).

ביסוס מהקטע: "האישה טענה שהצעה זו פוגעת בה ומעליבה אותה".

הסבר: האישה העיוורת נאלצה להמתין מחוץ למסעדה, משום שבעל המסעדה אסר להכניס כלבים למסעדה. האישה העיוורת טענה שההצעה פוגעת בה ומעליבה אותה (כלומר לטענתה היא נחשפה ליחס פוגעני ומזלזל).

שאלה מספר 18

ציין: הגישה החברתית-כלכלית שבאה לידי ביטוי בהחלטה של ועדת הכספים היא: **הגישה הסוציאל דמוקרטית.**

הצג: גישה סוציאל דמוקרטית מדגישה את השוויון החברתי - כלכלי על פני החירות הכלכלית או מקדמת, בשם הסולידריות, שוויון כלכלי וצמצום פערים. במקרה הצורך, הפרט יכול להישען על סיוע חברתי - כלכלי מהמדינה והגישה מדגישה את האחריות של המדינה כלפי החלש.

המדינה מעורבת בתחום החברתי - כלכלי במידה רבה ומחויבת ליצור רשת ביטחון סוציאל רחבה. היא מחויבת להבטיח קיום בסיסי בכבוד לכל אדם. דוגמאות: סבסוד שירותים, הענקת שירותים חברתיים, חקיקה חברתית וכו'.

ביסוס מהקטע: "בכל חודש תעביר המדינה לחשבון החיסכון של כל ילד סכום קבוע... כספי החיסכון יאפשרו לכל צעיר לרכוש השכלה וידע, וכך יוכל להשתלב בחברה כמו כל צעיר אחר, בלי קשר למצב הכלכלי של משפחתו".

הסבר: הממשלה החליטה לפתוח חשבון חיסכון לכל ילד. החלטת הממשלה מבוססת על שוויון חברתי, שהרי לכל ילד יוענק סכום זה, והכספים יאפשרו לכל צעיר לרכוש השכלה. הצעירים יוכלו להשתלב בחברה כמו כל אחד אחר, בלי הבדל הנובע ממצבה הכלכלי של משפחתו. המדינה, במקרה זה, מגלה אחריות כלפי אזרחיה ומייצרת שוויון הזדמנויות חברתי-כלכלי.

שאלה מספר 19

טענה: לפי דעתך, יש לאפשר לתקשורת לצלם דיונים באולם בית המשפט. לדעתך, אין להפריד את ההליך בבית המשפט מאמצעי התקשורת.

הנמקה: הזכות להליך הוגן.

מעורבות אמצעי תקשורת מאפשרת שמירה על הזכות להליך הוגן. אדם חף מפשע עד שלא הוכחה אשמתו, והוא זכאי כל עוד לא הורשע בדין. כל אדם זכאי למשפט הוגן ופומבי. משפט הוגן ופומבי תלוי, בין היתר, בשופטים בלתי תלויים, דבר היכול להתאפשר על ידי פומביות המשפט וסקירתו בתקשורת. כך יכול הציבור לוודא שהצדק נעשה, וכן שהשופטים מבצעים את מלאכת השיפוט ללא משוא פנים.

הנמקה: הזכות לחרות, זכות הציבור לדעת וחופש המידע.

זכותו של כל אדם או קבוצה לדרוש מידע מרשויות השלטון לגבי התנהלותן - בכל נושא או תחום המשפיע עליו ונוגע לו. המידע חשוב במטרה לקבל החלטות שקולות, לגבש עמדה, או להביע ביקורת על פעולות השלטון. סקירה תקשורתית של הליך משפטי יכולה לאפשר את מימוש זכות הציבור לדעת, בכל הנוגע להליך זה. אזרח יוכל לגבש עמדה על הסוגיות הנדונות בבתי המשפט.

MY.GEVA

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שיכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

לפרטים
לחצו כאן!

שאלה מספר 20

טענה: לפי דעתי, אין לאפשר מגורים נפרדים לקבוצות שונות, המעוניינות להתגורר בשכונות או ביישובים המיועדים להן בלבד. יש לאפשר לכל אדם להתגורר בכל מקום, על פי רצונו ועל פי השקפת עולמו.

הנמקה: הזכות לחרות.

לכל אדם זכות לחיות ולבחור, וכן לעצב את אישיותו על פי רצונו החופשי. אין לשלול את חירותו של אדם. מן הזכות לחירות נגזרות שורה של חירויות (חופש הביטוי, חופש המחשבה והמצפון, חופש התנועה, חופש העיסוק, חופש הדת, החופש מדת ועוד). אפשרות למגורים בשכונות נפרדות עלולה לפגוע בחירויות השונות של הפרט ולהגביל את חירותו לקבל החלטות ולחיות על פי רצונו. במצב זה, אדם לא יוכל לבחור את מקום מגוריו.

הנמקה: הזכות לשוויון.

אין להפלות אדם מכל סיבה שהיא. במובנה הרחב הזכות לשוויון מאפשרת שוויון הזדמנויות במובן הכלכלי והחברתי, ומכאן שמניעת מגורים בשכונות מסוימות, לחלק מהאוכלוסייה, עלולה להוביל לפגיעה בשוויון. לדעתי, המצב יוביל לאפליה פסולה.

לפרטים
לחצו כאן!

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שיכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

